

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การจัดทำงานงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ
ของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

สำนักงานงบประมาณได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๗๑๒.๒/๑๖๕๓๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ และมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๙ โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้บัญญัติให้จัดตั้งราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ขึ้น โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น ประกอบกับมาตรา ๕ ได้บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน และมาตรา ๕๒ ได้บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของราชวิทยาลัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับราชวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ นั้น

สำนักงานงบประมาณขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับสถานะของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ว่าเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดทำงานงบประมาณของสำนักงานงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรหัสงบประมาณ และการกำหนดรายการงบประมาณของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีว่าจะอยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นรัฐมนตรีเจ้ากระทรวง หรือภายใต้กระทรวงศึกษาธิการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เนื่องจากเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานงบประมาณ โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานงบประมาณ) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) และผู้แทนราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ตามปัญหาที่หารือมีข้อพิจารณาว่า เพื่อประโยชน์ในการกำหนดรหัสงบประมาณและการกำหนดรายการงบประมาณของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์จะเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ศึกษาธิการ ในเรื่องนี้ เห็นว่า มาตรา ๕๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น การพิจารณาว่าราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์จะเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับผู้มีอำนาจกำกับดูแลไว้ชัดเจนแล้ว จึงไม่ต้องพิจารณาในประเด็นนี้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม การที่มาตรา ๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ฯ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตนนั้น เป็นเพียงเพื่อให้มีรัฐมนตรีเจ้าของเรื่องที่แน่นอนและเป็นผู้รับผิดชอบต่อรัฐสภาในการปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ รวมถึงการกำหนดหรือส่งงบประมาณและการกำหนดรายการงบประมาณของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการผ่านหน่วยงานที่กำกับดูแลหน่วยงานใดนั้น ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงบประมาณที่จะพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ตามปัญหาที่หารือ จึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติที่สำนักงบประมาณจะต้องพิจารณา มิใช่ปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นได้

(นายดิศพัทธ์ โพธารกิตย)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๙

^๑มาตรา ๕๒ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของราชวิทยาลัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับราชวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินการของราชวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวมให้นายกรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

^๒มาตรา ๕ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน